

*Grujo Bjeković, Filozofski fakultet Istočno Sarajevo
Arnaut Đorđe, profesor, Institut „Dr Simo Milošević“, Igalo*

SOCIJALNO-EKONOMSKI STATUS, KRETNOST I PONAŠANJE U VEZI SA ZDRAVLJEM STUDENATA

Zdravlje je uslov vođenja produktivnog života i ostvarivanja životnih ciljeva percepcijom, ocjenom i upravljanjem psihičkog i fizičkog zdravstvenog stanja. Neophodan je kulturološki pristup formiranju "kulture individualnog zdravlja" i načuna motivacije za njeno očuvanje i jačanje. Osnovni cilj je uspostavljanje kulturološkog pristupa zdravlju. Kultura kao socijalni sistem uključuje: kulturu uslova života, kulturu djelatnosti i kulturu ličnosti. Vodeća uloga, u aktuelnom međuo odnosu pojavnih formi kulture, pripada kulturi ličnosti. Osnovu lične kulture čini kultura individualnog psihičkog i fizičkog zdravlja. Njime se obrazuje osnovno polje razvitka, samoobrazovanja i samoispoljavanja vlastite individualnosti, kultiviranjem uslova života, formi djelatnosti i vlastitih kvaliteta ličnosti.

Predmet istraživanja su studenti visokoškolskih organizacija, njihov socijalno-ekonomski status, obim kretne aktivnosti, sedenterne opterećenosti, režim ishrane, ocjena kvaliteta zdravlja, života i tjelesne mase, odnosno ponašanje u odnosu na unapređenje individualnog i psihičkog zdravlja.

Problem istraživanja je sticanje opšteg uvida o udjelu socijalno-ekonomskog statusa studenata na zadovoljavanje potreba za nivoom i režimom ishrane, kompenzacija sedentarnih opterećenja regularnim upražnjavanjem izbornih kretnih aktivnosti, samoocjena kvaliteta zdravlja, kvaliteta života i tjelesne mase. Pretpostavka je da nejednaki i nepovoljni socijalno-ekonomski status studenata u znatnoj mjeri utiče na režim i kvalitet ishrane, na sadržaj i obim kretne aktivnosti studenata neophodnog za održavanje psihičkog i fizičkog zdravlja primjerenog intenzivni studija i motivisanim potrebama za kvalitetom življenja.

Cilj istraživanja je identifikacija tipskih skupina studenata srodnih struktura socijalno-ekonomskog statusa i u odnosu na njih, analiza obima kretne aktivnosti, sedentarnih opterećenja (učenje, rad na računaru, gledanje televizije), režima i nivoa ishrane, te samoocjene zdravlja, kvaliteta života, odnosa do tjelesne mase, to jest, faktora koji bitno uslovljavaju kulturu životne djelatnosti studenata.

Metodom masovnog sociološkog upitnika (modificirani HBSC) obuhvaćeno je 300 studenata, treće i četvrte godine studija. Hijerarhijskom klaster analizom (metod Hotelling glavne komponente) izdvojene su je četiri tipskih skupine studenata srodnih struktura socijalno-ekonomskog statusa (grup1 = 149; grup2 = 65; grup3 = 34; grup4 = 52;) na nivou 14 podioka skale aglomeracije srodnih struktura. Višestrukom analizom varijance utvrđena je taksonomska statistička značajnost sedam od devet kriterijskih varijabli socio-ekonomskog statusa ispitivanih studenata na nivou značajnosti $p < .0000$ (tabela 1).

Predložena je procentna struktura: nivoa i režima ishrane, obima kretne aktivnosti i sedenterne opterećenosti, samoocjena zdravlja, kvaliteta života i tjelesne mase u odnosu

na socio-ekonomski status porodice i varijable koje odražavaju materijalni status studenata (tabela 2), a primjenom metoda glavnih komponenata komponentna struktura četiri izdvojenih skupina studenata srodnog socio-ekonomskog statusa porodice i materijalnog stanja studenata (tabele 3, 4, 5 i 6) u odnosu na kretne aktivnosti, režima ishrane i ocjene zdravlja i kvaliteta života.

Nejednakosti u socio-ekonomskom i materijalnom stanju studenata najviše su ispoljene u dugoj i trećoj grupi nezapoljenošću oba roditelja u a četvrtoj grupi 100% zaposlenošću oca i 100% nezaposlenošću majke. Ovakav status roditelja bitno se ne reflektuje na posjedovanje automobila, vlastite sobe, što je vjerovatno posljedica stanovanja u vlastitim kućama u ruralnim područjima, se ne mogu uzimati kao kriteriji društvene nejednakosti. U drugoj grupi izražen je veći procenat studenata koji ne poseduju računar i ni jedanput nisu išli na ljetovanje.

Veći procenat studenata koji odlazi na fakultet i na spavanje gladan uvijek i često u četvrtoj tipskoj grupi 100% zaposlenosti roditelja može se povezati sa njihovom najnižom ocjenom vlastitog zdravlja, kao i sa varijativnošću ličnosti studenata prema kretnoj aktivnosti. Odlikuju se većim vremenom učenja i radom na sa računarom.

Kulturna stremljenja studenata za objektivnom ocjenom i praćenjem individualnog psihičkog i fizičkog zdravlja, na subjektivno doživljavanje zdravlja i kvaliteta života, predstave o vlastitom tijelu predstavlja socijalno značajan kvalitet kulture ličnosti.

Ocjena kvaliteta sopstvenog zdravlja studenata je najniža u četvrtoj najsituiranijoj grupi i suprotno tom najviši procenat ocjene kvaliteta života.

Prisutno je pitanje koliko koliko ličnost subjektivno osjeća, opaža i ocjenjuje kvalitet života i koliko izgrađeni kvaliteti života pogoduju jačanju psihološkog zdravlja ličnosti studenata. Motivacija ponašanja je komponenta koja određuje mjesto zdravlja u individualnoj hijerarhiji osnovnih i instrumentalnih vrijednosti čovjeka, osobnosti motivacije u sferi zdravog načina života. Važni pokazatelj kvaliteta života je je individualno doživljavanje ličnosti u odnosu na socijalnu situaciju okruženja. Nejasna lična i socijalna perspektiva zadovoljavanja životnih potreba, neosposobljenost za samostalno iznalaženje sredstva za održavanje pozitivnog emocionalnog životnog naboja i neohodne kretne aktivnosti, uslovljava porast vlastite fizičke inertnosti, uz sve veću sedenternu opterećenost. To dovodi do progresivnog ugrožavanja radnog potencijala i kvaliteta življenja.

Tabela 1

Višestruka analiza varijanci varijabli socio-ekonomskog statusa ispitivanih studenata (multivarijantni testovi i univarijantni F-test značajnosti razlika među izdvojenim grupama studenata srodnih socio-ekonomskih struktura).

EFFECT .. GRUP4

Multivariate Tests of Significance (S = 4, M = 2, N = 142)

Test Name	Value	Approx. F	Hypoth. DF	Error DF	Sig. of F
Pillais	2.49308	53.12558	36.00	1156.00	.000
Hotellings	9.87549	78.04384	36.00	1138.00	.000

Wilks	.01242	66.36828	36.00	1073.51	.000
Roys	.85421				

Univariate F-tests with (4,294) D. F.

Variable	Hypoth. SS	Error SS	Hypoth. MS	Error MS	F	Sig. of F
OTZAP	2442.65065	495.65035	610.66266	1.68589	362.22071	.000
MJZAP	2134.25430	1392.71560	533.56358	4.73713	112.63440	.000
OTCBEZ	4.02479	112.35902	1.00620	.38217	2.63283	.034
MJKBEZ	4.33225	114.23832	1.08306	.38857	2.78733	.027
HRAN	208.55523	192.43474	52.13881	.65454	79.65719	.000
AUT	413.35550	972.86524	103.33887	3.30907	31.22902	.000
KOMP	101.09639	833.65277	25.27410	2.83555	8.91328	.000
PUTOV	151.88829	1981.02141	37.97207	6.73817	5.63537	.000
MATSTA	72.21752	502.33767	18.05438	1.70863	10.56657	.000

Socio-ekonomski status ispitivanih studenata

OTAC POSAO

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
	N°300	N°149	N°65	N°34	N°52
Nezaposlen	% 31.0	14.1	83.1	51.4	
Nema oca	% 18.7	18.8	16.9	48.6	
Pravnik, ljekar, profesor	% 5.0	9.4			2.0
Elektrotehn., inženjer	% 8.0	8.7			21.6
Službenik, trgovac	% 18.7	29.5			23.5
Vozač, zanatlija	%				
Radnik, poljoprivrednik	18.7	19.5			52.9

MAJKA POSAO

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Nezaposlena	% 47.0	1.3	100.0	68.6	96.1
Nema majke	% 9.0			28.6	3.9
Pravnica, ljekar, profesor	% 4.0	18.1			
Elektrotehn., inženjer	% 9.0	2.7			
Službenica, trgovkinja	% 1.3	57.0			
Vozačica, zanatkinja, konob	% 28.3	2.7			
Radnica, poljoprivrednica	% 1.3	18.1		2.9	

AUTO

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Ne	% 16.0	17.4	13.8	17.2	13.7
Da, jedan	% 64.0	66.4	72.4	51.4	54.9
Da, dva i više	% 20.0	16.2	13.8	31.4	31.4

SOBA

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
--	-----------	--------	--------	--------	--------

Da	% 21.3	16.8	30.8	28.6	17.6
Ne	% 78.7	83.2	69.2	71.4	82.4

PUTOVAO

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Nijednom	% 46.0	45.0	58.4	42.9	35.3
Jednom	% 32.3	29.5	24.6	37.1	47.1
Dvaput	% 9.7	12.1	6.2	8.6	7.8
Više nego dva put	% 12.0	13.4	10.8	11.4	9.8

RAČUNAR

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Nijedan	% 18.3	15.4	58.5	14.3	25.5
Jedan	% 65.0	67.8	24.6	74.3	41.2
Dva	% 13.3	15.4	6.2	11.4	21.6
Više od dva	% 3.3	1.3	10.8		11.8

Nivo i režim ishrane studenata

HRANA - odlazak u fakultet i na spavanje gladan

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Uvijek	% 1.3				7.8
Često	% 1.3	1.3	1.5	2.9	5.6
Ponekad	% 10.0	8.7	13.8	14.3	
Nikada	% 87.3	89.9	84.6	82.9	86.3

DORUČAK - radnim danom

	Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Nikada ne doručkujem	% 8.3	8.1	12.3	8.6	3.9
Jedan dan	% 4.0	4.7	4.6		3.9
Dva dana	% 4.7	4.0	7.0		5.9
Tri dana	% 6.7	8.1	4.6	5.7	5.9
Četiri dana	% 10.7	8.7	13.8	17.1	7.8
Pet dana	% 65.7	66.4	56.9	68.6	72.5

RUČAK - radni dan

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Nikada ne ručam	%	.3	8.1		2.9	
Jedan dan	%	3.7	4.7	7.7	2.9	
Dva dana	%	3.3	4.0	3.1		9.8
Tri dana	%	3.3	8.1		11.4	2.0
Četiri dana	%	6.7	8.7		11.4	9.8
Pet dana	%	82.7	66.4	89.2	71.4	78.4

VEČERA - radni dan

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Nikada ne večeram	%	11.7		10.8	5.7	3.9
Jedan dan	%	2.7	3.4	4.6	5.7	
Dva dana	%	7.0	2.0	1.5	8.6	13.7
Tri dana	%	10.3	3.4	6.2	17.1	7.8
Četiri dana	%	6.7	7.4	3.1		3.9
Pet dana	%	61.7	83.9	73.8	62.9	70.6

Obim kretnosti i sedentarna opterećenost

TJELESNA AKTIVNOST - dani u sedmici

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Nijedan dan	%	7.7	9.4	9.2		5.9
1 dan	%	7.3	5.4	9.2	17.1	3.9
2 dana	%	12.7	16.1	7.7	11.4	9.8
3 dana	%	15.7	14.1	23.1	20.0	7.8
4 dana	%	19.3	18.1	10.8	8.8	37.3
5 dana	%	15.3	17.4	12.3	14.3	13.7
6 dana	%	12.3	10.7	13.8	14.3	13.7
7 dana	%	9.7	8.7	13.8	8.6	7.8

GLEDANJE TELEVIZIJE - sati na dan

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Uopšte ne gledam	%	3.7	4.0	4.6	5.7	
oko pola sata	%	4.7	6.0			9.8
oko jedan sat	%	14.0	14.1	13.8	20.0	9.8
oko dva sata	%	31.0	31.5	33.8	25.7	29.4
oko tri sata	%	27.7	20.1	24.6	37.1	23.5
oko četiri sata	%	7.3	7.4	4.6	2.9	13.7
oko pet sati	%	6.0	6.7	3.1	8.6	5.9

oko šest sati	%	6.0	6.0	7.7	7.8
oko sedam sati i više	%	3.7	4.0	7.7	

UČENJE NA DAN - radni dan

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Uopšte ne	%	9.7	12.8	4.6	11.4	5.9
oko pola sata dnevno	%	19.3	18.8	21.5	20.0	17.6
oko jedan sat	%	28.0	22.5	27.7	40.0	27.5
oko dva sata	%	28.0	30.9	29.2	11.4	29.4
oko tri sata	%	8.7	7.4	7.7	8.6	13.7
oko četiri sata	%	8.2	2.7	1.5	5.7	2.0
oko pet sati	%	1.3	1.3	3.1		
oko šest sati	%	1.7	.7	3.1		3.9
oko sedam sati i više	%	.7		1.5	2.9	

RAD NA RAČUNARU - radni dan

			Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Uopšte ne	%	25.7	24.2	30.8	20.0	27.5
oko pola sata dnevno	%	20.3	18.1	15.4	34.3	23.5
oko jedan sat	%	21.3	23.5	18.5	11.4	25.5
oko dva sata	%	12.0	11.4	15.4	17.1	5.9
oko tri sata	%	11.0	13.4	9.2	11.4	5.9
oko četiri sata	%	5.0	8.1	3.1	2.9	
oko pet sati	%	1.0	1.3	1.5		
oko šest sati	%	1.3				7.8
oko sedam sati i više	%	2.3		6.2	2.9	3.9

Ocjena zdravlja i kvaliteta života studenata

ZDRAVLJE - ocjena kvaliteta

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
1 najgore	%	35.3	39.6	41.5	8.6	33.3
2	%	62.3	59.1	55.4	82.9	66.7
3	%	2.3	1.3	3.1	8.6	
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10 najbolje						

KVALITET ŽIVOTA - ocjena

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
0 najgori mogući	%	1.0		3.1	2.9	
1	%	.7				3.9
2	%	.3			2.9	
3	%	.7	1.3			
4	%	2.0	2.0	4.6		
5	%	8.3	8.1	7.7	8.6	9.8
6	%	7.0	6.7	6.2	20.0	
7	%	27.0	26.2	26.2	34.3	25.5
8	%	27.7	30.9	20.0	31.4	25.5
9	%	19.0	19.5	26.2		21.0
10 najbolji mogući	%	6.3	5.4	6.2		21.0

TJELESNA MASA - ocjena

		Svi stud.	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4
Izrazito mrsav	%	.3			2.9	
Nesto mrsav	%	9.0	6.7	9.2	17.1	9.8
Priblizno dobra	%	71.3	76.5	70.8	45.7	74.5
Malo predebeo	%	19.3	16.8	20.0	34.3	15.7
Izrazito predebeo	%					

Tabele 3 - 6

Analiza srodnosti struktura socijalno-ekonomskog statusa, kretne aktivnost i ponašanja u vezi sa zdravljem studenata po izdvojenim tipskim grupama primjenom Hotelling metoda glavnih komponenta

GRUP4=1.

FACT OTZAP MJZAP HRAN TO MATSTA DORUCRAD RUCASRAD VECERAD FIZICAKT
TELEDAN UCISDAN KOMP DAN ZDRAVKV ZIVOOCJ MRS AV

Final Statistics:

Factor	Eigenvalue	Pct of Var	Cum Pct
1	2.49873	13.9	13.9
2	1.99169	11.1	24.9
3	1.97061	10.9	35.9
4	1.58302	8.8	44.7
5	1.31468	7.3	52.0
6	1.13666	6.3	58.3
7	1.09042	6.1	64.4
8	1.02180	5.7	70.0

Rotated Factor Matrix:

	GL.KOMP 1	GL.KOMP 2	GL.KOMP 3	GL.KOMP 4	GL.KOMP 5
RAČUNAR	.72305				
MRSAV	-.71735				
KOMPDAN	.66160				
ZIVOOCJ		.80423			
ZDRAVKV		-.77899			
FIZICAKT					
DORUCRAD					
TELEDAN			-.75558		
AUTO					
UCISDAN					
HRANA				.85865	
RUCASRAD				.63171	
PUTOVAO					.77608
	GL.KOMP 6	GL.KOMP 7	GL.KOMP 8		
MJZAP	.86963				
VECERAD		.86544			
SOBA					
OTZAP			.85251		
MATSTA			.64306		
GRUP4=2					
FACT OTACBEZ MAJKABEZ HRAN TO MATSTA RUCASRAD DORUCRAD					
VECERAD FIZICAKT TELEDAN UCISDAN KOMPDAN ZDRAVKV ZIVOOCJ MRSAV					

Final Statistics:

Factor	Eigenvalue	Pct of Var	Cum Pct
1	3.90056	21.7	21.7
2	2.53853	14.1	35.8
3	1.85486	10.3	46.1
4	1.45681	8.1	54.2
5	1.27289	7.1	61.2
6	1.19307	6.6	67.9
7	1.01613	5.6	73.5

Rotated Factor Matrix:

	GL.KOMP 1	GL.KOMP 2	GL.KOMP 3	GL.KOMP 4	GL.KOMP 5
RAČUNAR	.78694				
KOMPDAN	.72551				
TELEDAN	.69173				
MATSTA		.81822			
ŽIVOOCJ		.79702			
VEČERAD		.57588			
RUČASRAD			.83516		
HRANA			.75479		
DORUČRAD			.52586		
OTACBEZ				.76662	
AUTO				.69798	
MRSAV				.63796	
MAJKABEZ					.79731
SOBA					.77103
	GL.KOMP 6	GL.KOMP 7			
UČISDAN	.80220				
PUTOVAO	.70793				
FIZICAKT		.77939			
ZDRAVKV		-.68807			

GRUP4=3

FACT OTZAP MJZAP HRANA MATSTA DORUCRAD RUCASRAD VECERAD FIZICAKT
TELEDAN UCISDAN KOMPDAN ZDRAVKV ZIVOOCJ MRSAV

Factor	Eigenvalue	Pct of Var	Cum Pct
1	4.76042	26.4	26.4
2	2.50635	13.9	40.4
3	2.35926	13.1	53.5
4	1.86738	10.4	63.9
5	1.31378	7.3	71.2

Rotated Factor Matrix:

	GL.KOMP 1	GL.KOMP 2	GL.KOMP 3	GL.KOMP 4	GL.KOMP 5
HRANA	.81662				
RUCASRAD	.75921				
DORUCRAD	.73943				
ZIVOOCJ	.71304				
ZDRAVKV	-.67159				
KOMPDAN	-.60654				
VEČERAD		.85948			
FIZICAKT		.78036			
MRSAV	.60436	-.61095			
MJZAP					
TELEDAN			.78922		
AUTO			.77182		
SOBA				.79363	
MATSTA				.71144	
PUTOVAO					
OTZAP					-.73980
UČISDAN					.70064
RAČUNAR					.62878

GRUP4=4

FACT OTZAP MJZAP HRAN TO MATSTA DORUCRAD RUCASRAD VECERAD FIZICAKT
TELEDAN UCISDAN KOMPDAN ZDRAVKV ZIVOOCJ MRSAV

Final Statistics:

Factor	Eigenvalue	Pct of Var	Cum Pct
1	4.47938	24.9	24.9
2	2.93896	16.3	41.2
3	2.27835	12.7	53.9
4	1.54985	8.6	62.5
5	1.29479	7.2	69.7
6	1.01041	5.6	75.3

Rotated Factor Matrix:

	GL.KOMP 1	GL.KOMP 2	GL.KOMP 3	GL.KOMP 4	GL.KOMP 5
HRANA	-.94688				
RUCASRAD	-.86749				
TELEDAN	.74697				
MJZAP	.73179				
KOMPDAN	.70525				
SOBA					
PUTOVAO		.74829			
MRSAV		-.71902			
VEČERAD		.67099			
ŽIVOOCJ					
FIZICAKT			.78177		
ZDRAVKV			-.74202		
RAČUNAR					
MATSTA				.85987	
AUTO				.71049	
UČISDAN					.82456
	GL.KOMP 6				
OTZAP	.90613				

Da bi se savladavala barijera prisutne inertnosti, neophodan je individualni diferencirani pristup studentima u prvom redu sa pozicije kulturološkog i sociološkog pristupa njihovom individualnom stilu zdravog načina života i otkrivanju njihove individualnosti u okviru programa fizičke kulture na fakultetima.

Analizom srodnosti struktura socijalno-ekonomskog statusa, kretne aktivnost i ponašanja u vezi sa zdravljem studenata po izdvojenim tipskim grupama (tabele 3 – 6) primjenom Hotelling metoda glavnih komponentata utvrđeno je:

- izdvojena zajednička varijanca po tipskim grupama studenata iznosi : 70.0% , 8 glavnih komponentata; 73.5%, 7 glavnih komponentata; 71.2%, 5 glavnih komponentata i 75.3%, 6 glavnih komponentata;
- prva zajednička glavna komponenta po tipskim grupama studenata iznosi: 13.9; 21.7; 26.4 i 24.9 % i odlikuju se specifičnim strukturama varijabli i veličinama projekcija na njima;.
- struktura prve glavne komponente prve tipske grupe je:

RAČUNAR	.72305
MRSAV	-.71735
KOMPDAN	.66160

- struktura prve glavne komponente druge tipske grupe je: RAČUNAR .78694
KOMPAN .72551
TELEDAN .69173
- struktura prve glavne komponente treće tipske grupe je: HRANA .81662
RUCASRAD .75921
DORUCRAD .73943
ZIVOOCJ .71304
ZDRAVKV -.67159
KOMPAN -.60654
- struktura prve glavne komponente četvrte tipske grupe je: HRANA -.94688
RUCASRAD -.86749
TELEDAN .74697
MJZAP .73179
KOMPAN .70525

Strukture prvih glavnih komponenata odražavaju zajedničku osobenost prostora izdvojenih tipskih grupa studenata i upućuju na varijable bitne za diferencirani tipološki i individualni pristup studentima. Druga i ostale glavne komponente unutar izdvojenih grupa su indikatori taksonomski varijativnih karakteristika individua.

Odnos do zdravlja podrazumijeva sistem spoznatih individualnih izbornih odnosa ličnosti do cjelovitog kulturološkog pristupu zdravlju, subjektivne ocjene kvaliteta života, kojima se psihičko i fizičko zdravlje reflektuje vrijednostima, ciljevima i motivisanim potrebama doživljavanja i ekspresije vlastite individualnosti ličnosti.

Kulturu zdravlja studenata neophodno je razmatrati na širokoj opšte kulturnoj osnovi univerzitetske zajednice, integrirajući u ličnosti studenta komponente opšte, profesionalne i lične zdravstvene kulture.

Literatura

1. Curie, C., Hurreman, K., Setleroulte, W. (2000) *Health and health behavior among young people. World health organization. Region office for Europe Denmark.*
2. Edler, J., Geller, S., Hovell, M. (1994) *Motivating health behavior.* – Albany: Deimar.
3. Гурвич, I. N.: (1999) *Социальная психология здоровья психология.* SPB., 1999.
4. *Health Behaviour in School-aged : a WHO Cross National Study* – HBSC International Centre – Scotland, 2001.
5. Лубишева, L.I. (1996) *Социальное биологическое в физической культуре человека в аспекте методологического анализа.* ТРФК, 1996, N 1 с 12-15.
6. Комков, А.Г. (1996) *Совершенствование программ по физическому образованию на основе анализа стресса жизни школьников.* FK, 1996, N3 с 2-6.
7. Кармин, А. S. (1997) *Основы культурологии. Морфология культуры* – SPB.: Lan'.

*SOCIAL-ECONOMIC STATUS, MOVEMENT ACTIVITIES AND STUDENTS'
HEALTH RELATED BEHAVIOUR*

The subject of this research is students of high educational organizations, their socioeconomic status, level of movement activity and their health related behaviour.

The objective of the research is to acquire general insight into students' behaviour in relation to personal physical and body culture, physical and psychical health. A presumption is that different socio-economic status of students to the significant extent influences the abilities of the students to attend optional sports activities, to participate in sports-recreational contents for the student youth.

The objective of the research is identification of typical groups of students of related structures of socioeconomic status in relation to them, analysis of the scope of movement activities, organization of the daily regime of working and resting (watching television, studying and computer work), food regime, as well as self assessment of health and life-style quality and relation to body weight.

300 students were included through the method of mass sociological inquiry (modified HBSC).

Five typical groups of students of related structures of socioeconomic status have been identified through cluster analysis of statistical importance of $p < .0001$.

Percentage structure has been established, as well as componential structure of five typical groups of students of the related socioeconomic status in relation to movement activities, organization of daily regime of working and resting, food regime and assessment of health and life-style quality established by the factor analysis (main component method).

Within three typical groups of students seven main components have been identified with the common variance of 69.1 % to 77.2 %, in the third group, there were five main components of the common variance of 82.7 %, and in the fourth group of the related structure of socio-economic status, there were six main components of the common variance of 84.5 %.

A comparative analysis has been carried out for every main component of any of the identified groups of socio-economic status of students.

Key words: *students/movement activities/behaviour and health*